

Meta-kategorier for menneskelig adferd og opplevelse

Rammeverk for kommunikasjon* og utviklingsprosesser

*all adferd og opplevelse

Hvorfor bruke tid på dette?

Har du tenkt på...

...at alt du og andre sier og gjør bærer informasjon? Vi kan ikke *ikke kommunisere*. Så hvorfor ikke bli bevisst hva kommunikasjon består av, gjenkjenne mønster og vurdere hva som er nyttig i ulike situasjoner? Det finnes mye forskning og mange teorier, metoder, modeller og begreper innenfor fagfeltene som omhandler kommunikasjon – inkludert forståelse av enkeltmenneskets, grupper, organisasjoners og samfunns adferd og samhandling. Meta-rammeverket er ikke en erstatning for dette, men et overbygg – et system som skaper oversikt og felles forståelse på tvers av fagfelt, utdanningsnivå og erfaringer.

Har du noe å tape på å lese videre?

Livet uten meta-kategorier

- Menneskers adferd, situasjoner, utfordringer og erfaringer fremstår som komplekse
- Metoder og modeller læres og følges detaljert – vanskelig å vurdere hva som er suksessfaktorer og svake ledd
- Kommunikasjon og samarbeid på tvers av fagfelt er krevende pga ulike begreper og forståelse
- Ubevisste ressurser og muligheter blir ikke oppdaget, vurdert eller tatt i bruk

Livet med meta-kategorier

- Enklere å gjenkjenne mønster, trekke ut essensen og skille vesentlig fra uvesentlig
- Større fleksibilitet i bruk av metoder og modeller – raskere å lære nye og kombinere
- Enklere å kommunisere på tvers av fagfelt – kategoriene gir et overbygg til fag- og bransjespesifikke termer
- Økt bevissthet om ubevisste og utnyttede ressurser og muligheter gir økt sannsynlighet for at de blir oppdaget, vurdert og tatt i bruk

3 hovedkategorier med underkategorier for å beskrive kommunikasjon*

Informasjonskilder for sortering

jeg//du

1./2./3. orden

assosiert//dissosiert

V//A//K//språk

fortid//nåtid//fremtid

ytre//indre

foran//bak

oppe//nede

høyre//venstre

bevisst//ubevisst

Informasjonstyper

rammer

presupposisjoner

intensjoner

VAK og språk

submodaliteter

anker

Kommunikasjonsmønstre

pacing & leading

mønsterbryter

kongruens-inkongruens

ankring

strategier

logiske plan

signatur

språkmønstre

*all adferd og opplevelse

Informasjonskilder for sortering

Informasjonstyper

Kommunikasjonsmønstre

opprinnelsen til

formidlet gjennom

Informasjonskilder for sortering

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
jeg//du	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene «jeg» og «du», alternativt «vi» og «dere» i grupper og organisasjoner.	Andre begreper for tydelig sortering mellom jeg og du: respekt, integritet, autonomi m.fl. Andre begreper for utydelig sortering: egofusjon, invalidering og ugyldiggjøring, projeksjon, symbiose, hersketeknikker m.fl.	<ul style="list-style-type: none"> • Sette tydelige grenser – både for deg selv og i relasjon til andre. • Vise respekt og sette deg i respekt. • Oppdage og påpeke overtramp. • Skille fakta og tolkning • Forebygge og dempe konflikter
1./2./3. orden	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene: <ul style="list-style-type: none"> • adferd (I. orden) • intensjoner (II. orden) • presupposisjoner og rammer (III. orden)	Kunne sortere informasjon som: <ul style="list-style-type: none"> • adferd (I. orden) • intensjoner (II. orden) • Presupposisjoner (III. orden) • rammer (III. orden)	<ul style="list-style-type: none"> • Skape endring og utvikling mest mulig effektivt for deg selv og/eller andre • Bevissthet om hva som driver det vi gjør – og hvordan uhensiktsmessig vekting og/eller manglende oppmerksomhet på en eller flere faktorer påvirker
assosiert//dissosiert	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "assosiert" (å være koblet på med alle sanser) og "dissosiert" (ha distanse til/være koblet fra)	Andre begreper for assosiert: engasjert, være på, med hud og hår osv Andre begreper for dissosiert: helikopter- og avstandsperspektiv, frakoblet, distansert osv	<ul style="list-style-type: none"> • Beholde roen og få oversikt over en situasjon. • Få mer ut av små og store hverdagsøyeblikk • Bruke de ulike perspektivene mer bevisst: koble deg på når du ønsker det og ta et skritt tilbake når det er nyttig.
V//A//K//språk	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene V (=visuell), A (=auditiv), K (=kinestetisk) og språk.	Kunne sortere informasjon iht sansekanal for informasjonsinnhenting og balansere dette innbyrdes og i relasjon til språk som setter ord på sanseopplevelse.	<ul style="list-style-type: none"> • Forstå hvordan sansene påvirker kommunikasjon • Bruke sansene og språk bevisst for å kommunisere mer effektivt • Hente informasjon fra flere kilder for helhetlig sjekk og tilgang til flere ressurser

Informasjonskilder for sortering

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
fortid// nåtid// fremtid	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "fortid" (informasjon med opprinnelse i fortiden), "nåtid" (informasjon med opprinnelse i nåtid) og "fremtid" (informasjon med opprinnelse i fremtiden).	Sortere informasjon iht tidsperspektiv og balansere disse innbyrdes.	<ul style="list-style-type: none"> • Forstå hvordan tidsperspektivet påvirker kommunikasjon og endringsprosesser. • Velge fokus bevisst og hvordan dette kan hjelpe deg å skape balanse, kommunisere mer effektivt, lykkes bedre i relasjoner og finne gode løsninger.
ytre//indre	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "indre" (informasjon med opprinnelse internt) og "ytre" (informasjon med opprinnelse eksternt).	Andre begreper for ytre: omgivelser, ytre miljø, utenfor, eksternt Andre begreper for indre: indre oppmerksomhet, internt, egne tanker, indre miljø, innenfor.	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke indre og ytre oppmerksomhet for å påvirke kommunikasjon og skape endring. • Velge fokus bevisst for å hente informasjon fleksibelt både internt og eksternt – alt etter det som passer.
foran//bak	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "foran" (forsiden i et system) og "bak" (baksiden i et system).	Andre begreper for foran: utstillingsvindu, framside, frampå, det som vises frem. Andre begreper for bak: lager, bakside, bakpå, det som ikke vises frem.	<ul style="list-style-type: none"> • Skape samsvar mellom forventninger og leveranse. • Velge fokus bevisst utfra det som er nyttig. • Fremstå troverdig over tid.
oppe//nede	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "oppe" (øvre del av systemet) og "nede" (nedre del av systemet).	Andre begreper for oppe: topptung, planlegge, tenke Andre begreper for nede: grasrota, gjennomføre, gjøre	<ul style="list-style-type: none"> • Skape balanse mellom å planlegge, tenke og vurdere på den ene siden og gjøre og gjennomføre på den andre. • Velge fokus bevisst utfra det som er nyttig. • Skape fremdrift – uten å løpe rundt som hodeløse høner.

Informasjonskilder for sortering

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
høyre// venstre	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "høyre" (intuitivt, hurtig, breddeperspektiv) og "venstre" (logisk, langsomt, fokusert perspektiv).	Andre begreper for høyre: intuisjon, system 1 (Kahneman), kreativ, systemisk, helhetlig Andre begreper for venstre: strukturert, system 2 (Kahneman), detaljert	<ul style="list-style-type: none"> • Skape balanse mellom kreativitet og struktur. • Velge fokus bevisst utfra det som er nyttig.
bevisst// ubevisst	Adresserer forholdet, eller balansen, mellom informasjonskildene "bevisst" og "ubevisst".	Andre begreper for bevisst: korttidsminne, oppmerksomhet, fokus, gjennomtenkt, klar over, opp i dagen. Andre begreper for ubevisst: underbevisst, eksplisitte og implisitte minner, ute av fokus, ikke klar over, ikke tenkt på, ute av sinn, tankeløs.	<ul style="list-style-type: none"> • Finne ressurser – spesielt de som ikke lyser mot deg. • Oppdage hva som hindrer og hvordan få tillit til at alt finnes. • Delegere til underbevisstheten. • Ta i bruk alle ressurser.

En enkel og lett måte å kategorisere adferds- og endringsteorier og prinsipper.

- Kursdeltaker

Informasjonstyper

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
rammer	En sammenfatning eller avgrensning av hva som gjelder. Gir muligheter og begrensninger og angir hva som er innenfor og utenfor.	Samlingsbegrep for kontekst, sammenheng, situasjon, omstendighet, betingelse, setting, struktur, akt, scene, kapittel, omgang, innslag, leksjon, regelverk, område, prosess, enhet, sats, seksjon, grense osv.	<ul style="list-style-type: none"> • Være tydelig og sette klare grenser. • Viktig oppmerksomhet når du skal lede team, møter og prosjekter – så vel som organisering på hjemmebane. • Bevissthet om ulike typer rammer og hvordan du kan relatere til de fleksibelt.
presupposisjoner	Alt som underforstått er «sant». Alt som legges til grunn bevisst eller ubevisst i vår kommunikasjon; "Det som må være subjektivt sant – bevisst og særlig ubevisst – for at det noen gjør skal gi mening".	Samlingsbegrep for forventninger, antakelser, påstander, overbevisninger, verdier, hypoteser, teorier, generaliseringer, myter, fordommer, førforståelse, dogmer, prognoser, placebo og nocebo, bias o.l.	<ul style="list-style-type: none"> • Oppmerksomhet på hvordan det vi legger til grunn skaper muligheter og begrensninger – hvordan det ofte går «troll i ord».. • Bli bevisst hva som hemmer og fremmer det du vil oppnå som feks: egne mål, felles kultur, samarbeid, nyskapning og innovasjon, ønsket tilstand og resultater m.fl.
intensjoner	Det et system vil oppnå, Det som gir kraft og retning.	Samlebegrep for begreper som viser til ny ønsket status/tilstand: hensikt, resultat, ambisjon, visjon, drøm, motivasjon, mening, osv.	<ul style="list-style-type: none"> • Oppmerksomhet på å bruke intensjoner bevisst for å få fremdrift og sikre at alle drar i samme retning. • Sette klare mål for å skape resultater og frigi kraft
VAK og språk	Modaliteter, i denne sammenheng sanse-modaliteter, og språk er valgt som kategorier for Primære informasjonstyper/modaliteter: <ul style="list-style-type: none"> • Visuell informasjon (V) – synsinntrykk • Auditiv informasjon (A) – hørselsinntrykk • Kinestetisk informasjon (K) – informasjon via kroppen Sekundær informasjonstype: <ul style="list-style-type: none"> • Ord (meta til primæroplevelse)		<ul style="list-style-type: none"> • Forstå hvordan sansene påvirker kommunikasjon • Bruke sansene og språk bevisst for å kommunisere mer effektivt • Hente informasjon fra flere kilder for helhetlig sjekk og tilgang til flere ressurser

Informasjonstyper

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
sub-modaliteter	Adferd og opplevelser kan beskrives ved submodaliteter (sanesubmodaliteter) – dvs det sanseinformasjon består av	Detaljering av sanseopplevelse, eks. Visuell informasjon kan bestå av farger, kontrast, størrelse, form, avstand, plassering, bevegelse mm. Auditiv: tempo, volum, tonehøyde, rytme osv.	<ul style="list-style-type: none"> • Gi konkrete tilbakemeldinger og beskrive nøyaktig. • Bli bevisst hva det du ser, hører og kjenner består av. • Skille tydelig mellom fakta og tolkning. • Regulere følelser og tanker.
anker	En kobling mellom ulike situasjoner eller opplevelser (informasjon).	Andre begreper for anker: link, kobling, trigger, øm tå, assosiasjon. Alt som forbinder en ting med noe annet, Det som påminner om og/eller beskriver noe annet. Alle ord er ankre.	<ul style="list-style-type: none"> • Raskt skape god stemning • Styre fokus i ønsket retning. • Bevisst bruke hjernens evne til å koble sammen informasjon • Koble av det som er unyttig. • Rask tilgang til ressurser – inkl høypresterende tilstand.

«« *Hvorfor har jeg ikke lært dette før?*
- Kursdeltaker

«« *Veldig viktig stoff som langt flere burde ha kjennskap til.*

- Kursdeltaker

Kommunikasjonsmønstre

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
pacing & leading	<p>pacing Kommunikasjon som skaper møte og kontakt i ett eller mellom mennesker.</p> <p>leading Kommunikasjon som skaper fremdrift, utvikling, forandring osv.</p>	<p>Andre begreper for pacing: gå i takt med, skape kontakt, tilpasse seg, ta hensyn, møte, bygge tillit, speile, bryte isen, være på bølgelengde, ha god kjemi, flørtning, stryke med hårene, slikke oppetter... osv</p> <p>Andre begreper for leading: lede an, ta føringen, instruere, vise, overtale osv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skape tillit og kontakt • Få folk med deg på det du ønsker • Salg og markedsføring • Legge frem et budskap • Lede andre • Bli kjent med nye mennesker
mønsterbryter	<p>Kommunikasjon som bryter mønstre – noe nytt, uventet og/eller overraskende.</p>	<p>Andre begreper for mønsterbryting: intervensjon, stoppeffekt, få seg en vekker, ta en time-out.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bryte gamle mønstre • Bli kvitt dårlige vaner eller uvaner • Skape nye muligheter og resultater • Finne løsninger når alt virker fastlåst
kongruens-inkongruens	<p>Samsvar, eller manglende samsvar, mellom delene i kommunikasjonen består av. Kongruens brukes i matematikk for lik størrelse og lik form.</p>	<p>Andre begreper for kongruens: samsvar, konsistent, rime, henge sammen, konsekvent, troverdig, hel ved, integritet, autentisk, ekte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdage hva du og andre egentlig vil • Bevissthet om tegn på at folk sier en ting og mener eller gjør noe annet • Utforske nyttig informasjon ved inkongruens.
ankring	<p>Kommunikasjon som skaper ankere.</p>	<p>Andre begreper for ankring: betinging, kobling, assosiasjon, linking, «what fires together, wires together».</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raskt skape god stemning • Styre fokus i ønsket retning • Bevisst bruke hjernens evne til å koble sammen informasjon • Koble av det som er unyttig • Rask tilgang til ressurser – inkl høypresterende tilstand.

Kommunikasjonsmønstre

	Kort definisjon	Eksempler	Nytteverdi
strategier	En sekvens av ankre som gir et resultat.	Andre begreper for strategier er mentale programmer, «det ene tar det andre», en fast rutine, fremgangsmåte mm.	<ul style="list-style-type: none"> • Lykkes med det du vil • Prestere og være best når det gjelder • Dekode hva som gjør at ting blir som de blir • Oppdage og endre mønstre.
logiske plan	Sortering og kategorisering av informasjon etter type og detaljeringsnivå.	Andre begreper: logiske typer, generalisering vs detaljering, klassifisering, taksonomi, sortering, kategorisering, rammer i rammer, mengdeinndeling.	<ul style="list-style-type: none"> • Sjekke hvor dypt enigheten stikker og hvorfor det er så lett å snakke forbi hverandre • Oppdage og være bevisst på i hvilken grad du og andre kommuniserer på et mer generelt eller detaljert nivå • Bli bevisst hvorfor det stjeler så mye energi når ting virker ulogisk.
signatur	Anker (ord og/eller adferd) som gjentar seg og som skaper muligheter og begrensninger.	Andre begreper: kjennetegn, refreng, mønstre, forutsigbar handling, påfallende/typiske trekk, gjenganger, kjenningsmelodi, «here we go again»	<ul style="list-style-type: none"> • Unngå å irritere andre eller bli oppfattet som en møteplager • Oppdage såkalte «signaturer» i din egen og andres kommunikasjon og vurdere om de er nyttige.
språkmønstre	Samlebegrep for strukturer i språket.	Eksempler: uspesifikt språk, modalitets-spesifikt språk og submodalitetsspesifikt språk, bruk av linking, "men" og referanseindekser.	<ul style="list-style-type: none"> • Bli bevisst hvordan mønstre i språket og enkelte ord hemmer eller fremmer kommunikasjon. • Bruke språk og ord bevisst i samspill med de andre kategoriene.

Kategoriene og rammeverket er nøytralt. Det legger ingen føringer på hva som er nyttig eller hva som vil skape resultater i en gitt situasjon. Hva som vektlegges vurderes til enhver tid utfra intensjon og rammer.

Eksempler på anvendelse: Nytteverdi i praksis

Endringsprosjekt i organisasjon

- Alle kan kommunisere mer bevisst for å skape ønsket resultat
- Felles forståelse og begreper på tvers av fagfelt
- Meta-forståelsen skaper oversikt og fokus i komplekse situasjoner og utfordringer
- Ledere og medarbeidere kan raskere analysere, evaluere og finne effektive løsninger.

Innovasjon og strategi

- Enklere tilnærming som gir oversikt
- Kategorier som avdekker hva som hemmer og fremmer
- Bevissthet om kreativitet vs struktur, planlegging vs gjennomføring, forutsetninger og intensjoner.

Samarbeid og arbeidsmiljø

- Felles forståelse og begreper på tvers av fagfelt
- Kategorier som fremmer respekt og forebygger konflikter
- Kategorier som muliggjør konstruktive tilbakemeldinger.

Kulturbygging

- Felles språk og begreper
- Bevissthet om det som ligger til grunn og påvirker adferd
- Meta-perspektiv
- Oppdage og velge effektive endringstiltak.

Programmering av kunstig intelligens (AI)

- Helhetlig rammeverk med kategorier for å beskrive all menneskelig opplevelse og adferd
- Kategorier som muliggjør høy bevissthet om vanligvis ubevisste faktorer (eks presupposisjoner og intensjoner)
- Kategorier for «soft skills» inkl sosial intelligens, empati og omsorg
- Meta-perspektiv på utvikler(teamet)s prefererte perspektiver kontra det som faktisk er tilgjengelig for menneskelig og menneskeskapt intelligens.

#consciousliving

- Du kan raskt forstå hva som skjer, hvilke mønster som trigges og hvorfor ting blir som de blir – og enklere gjøre noe med det
- Kategoriene gjør det mulig å ta mer bevisste valg og skape det du ønsker.

Hvordan komme i gang

Raskt å lære – full effekt krever øving i hverdagen

Vår erfaring er at kategoriene i rammeverket beskriver gjenkjennelige fenomener og kan læres på kort tid. For at de skal «sitte i ryggmargen» – slik de som har hatt sertifikat en stund kan kjøre bil uten å tenke så mye på det – kreves bevisst øving og oppmerksomhet i hverdagen. Vi anbefaler å ta 1-3 kategorier av gangen til de blir en opplagt del av hvordan du – ev organisasjonen eller teamet – forstår suksesser og utfordringer. Bruk gjerne ressursene under for å lære, øve og skape resultater. **Lykke til!**

24 timer for å
lære

Øve i
hverdagen

Skape
resultater

Introduksjonsfilmer

Hver kategori har en egen introduksjonsfilm med eksempler fra jobb og hjemmebane (3-6 minutter per film). Filmene er samlet i en [spilleliste på YouTube](#)

Nettkurs

Om du ønsker en grundig innføring i rammeverket og alle kategoriene, anbefaler vi [Grunnkurs i kommunikasjon og utvikling \(del 1-3\)](#). Du kan teste den første kategorien gratis.

Rådgivning

For fysiske og skreddersydde kurs, trening og workshops med utgangspunkt i rammeverket, ta kontakt:

info@xlo.academy
+47 481 28 046

Noen eksempler:

- Kommunikasjonsnøkler
- Tilbakemeldinger
- Konflikthåndtering
- Endringsledelse
- Innovasjon

Bakgrunn og referanser

Rammeverket for kommunikasjon og endringsprosesser er definert av de to norske pedagogene Truls Fleiner og Jorunn Sjøbakken (1) og (2).

Underkategoriene i rammeverket er i all vesentlighet videreført fra NLP (Nevrolingvistisk programmering – (3)) med viktige unntak som presupposisjoner som i rammeverket er gitt en videre definisjon, jeg//du (4) og 1//2//3. orden (5).

NLP og Kommunikologi hadde felles inspirasjon fra blant annet:

- Gregory Bateson m.fl: kommunikasjonsforskning og systemisk tilnærming
- Virginia Satir: familierapi
- Fritz Perls: gestaltterapi
- Milton Ericson: medisinsk hypnose

I en større ramme var flere av disse en del av strømmer innen psykologi på 60-tallet, som blant annet The Human Potential Movement, humanistisk psykologi, self-actualization og Maslows behovspyramide. Michael Hall oppsummerer de historiske røttene til NLP som Gestaltterapi (Perls), Familierapi (Satir), Kognitiv terapi (George Miller, Noam Chomsky), Semantikk (Alfred Korzybski), Antropologi (Bateson) og Human Potential Movement (Maslow, Rogers, Huxley) (6).

John Grinder og Richard Bandler, som skapte NLP, modellerte Perls, Satir og Erickson med utgangspunkt i språkvitenskap (Grinders fagområde) og endte opp med en kommunikasjonsmodell. NLP landet (og er fortsatt) i oppmerksomhet på formater – dvs metodikk for å skape endring utifra metaoppmerksomheter i kommunikasjon.

Utgangspunktet som ble modellert i NLP kom fra terapi/patologi (grupper, familie, individ). Dette var også Sjøbakken og Fleiners bakgrunn og profesjon. Sjøbakken og Fleiner hadde en hypotese om at de kunne finne meta-kategorier for ulike fagfelt og bransjer. Det viste seg imidlertid at kategoriene fungerte tverrfaglig og på tvers av bransjer og systemnivå (vurdering av Sjøbakken og Fleiner og bekreftet av studenter). NLP-miljøet har gjort samme erfaring.

Sjøbakken og Fleiner valgte å fokusere på kategoriernes egenverdi (metaoppmerksomhetene) samt verdien av et konsist, sammenfattet rammeverk. De underviste i NLP frem til utpå 90-tallet da de endret navnet til «Tverrfaglig meta-kompetanse» og senere til «Kommunikologi». De har valgt å dokumentere sitt arbeid gjennom sitt utdanningsprogram.

Bakgrunn og referanser

Kategoriernes relevans i organisasjoner er blant annet dokumentert gjennom følgende:

- Monika L. Eknes og Randi Kveine (2016): GPS for endringsledelse, Fagbokforlaget
- Eli Skjeseth (2014): Ledelse som kommunikasjon, Høgskolen i Lillehammer (Arbeidsnotat 202)

Kommunikologforeningen har gitt ut «Fagdokumentasjon for kommunikologer». Terminologi. (7) som beskriver rammeverket, ord og begreper i norsk, svensk og engelsk oversettelse. Dokumentasjonen representerer kommunikologers beste tolkning og omforente forståelse.

Foreningen gjennomførte i 2016 en spørreundersøkelse om effekt av kommunikologisk kompetanse og opplevd nytteverdi blant kommunikologer. (8) Fra oppsummeringen:

- 125 kommunikologer og studenter valgte å besvare hele eller deler av undersøkelsen.
- Nesten 90% av respondentene forteller at de bruker sin kommunikologiske kompetanse i stor eller svært stor grad i sitt arbeid.
- Ca 90% av respondentene forteller at de har stor eller svært stor nytte av sin kommunikologiske kompetanse i sitt arbeid.
- Mer enn 90% av respondentene rapporterte at kombinasjonen kommunikologisk kompetanse og øvrig fagkompetanse ga mye høyere eller høyere kompetanse i å analysere ulike situasjoner, problemstillinger mm. Ca 90% rapporterte om mye høyere eller høyere kompetanse i å gjøre endringsarbeid og å foreslå endringstiltak etter analyse. I overkant av 80% rapporterte om mye høyere eller høyere kompetanse i å kvalitetsvurdere etter analyse.

Noter:

1. Skandinavisk Institutt for kommunikologi: www.kommunikologi.no
2. For en kort film om faghistorien: <https://www.youtube.com/watch?v=x00zg17Ecdg>. Mer om rammeverket: <https://xlo.academy/nokkelfaktorer-i-kommunikasjon-og-forandring/>
3. https://no.wikipedia.org/wiki/Nevrolingvistisk_programmering
4. I det norske NLP-miljøet har noen denne oppmerksomheten, mest sannsynlig inspirert av Fleiner og Sjøbakken fra deres tid som NLP-trenere. I det internasjonale NLP-miljøet finnes ikke denne sorteringen.
5. John Grinder har introdusert begrepene 1. og 2. orden, men med annet innhold, og for alle praktiske formål er ikke denne nøkkelen bevisst i NLP-utdanning, metodikk eller praksis
6. Meta-reflections on the history of NLP, L. Michael Hall: <http://www.neurosemantics.com/wp-content/uploads/2010/10/Reflections-on-History-1.pdf>
7. <https://kommunikologforeningen.org/hva-er-en-kommunikolog/fagdokumentasjon/>
8. <https://kommunikologforeningen.org/sv/enkat-blant-kommunikologer-och-studenter-varen-2016/>